

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Archwilio Partneriaethau
Dyddiad y Cyfarfod:	19 Ionawr 2017
Aelod/Swyddog Arweiniol:	Aelod Arweiniol Gofal Cymdeithasol (Gwasanaethau Oedolion a Phlant) / Pennaeth Gwasanaethau Cefnogaeth Gymunedol
Awdur yr Adroddiad:	Prif Reolwr
Teitl:	Trefniadau iechyd a gofal cymdeithasol cymunedol i gefnogi rhyddhad amserol o ysbyty

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad hwn yn darparu gwybodaeth am drefniadau partneriaeth o fewn gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol cymunedol i fonitro a mynd i'r afael ag oedi wrth drefnu trosglwyddiadau gofal, yn benodol o'r ysbyty. Mae'n cyfeirio at ganfyddiadau allweddol o gyd adolygiad uwch reolaeth o safbwynt y materion sy'n effeithio 'llif' yn y system iechyd a gofal cymdeithasol i gyd, a fydd yn dylanwadu cydgynllunio wrth symud ymlaen. Mae hefyd yn cynnwys trosolwg o weithgarwch a defnydd o'r Gronfa Gofal Canolraddol i leihau'r pwysau ar welyau ysbyty a chyflawni canlyniadau gwell ar gyfer dinasyddion Sir Ddinbych.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Mae pryderon wedi eu mynegi gan Aelod Etholedig fod Cyngor Sir Ddinbych yn atal pobl hŷn rhag cael eu rhyddhau yn effeithiol o ysbytai oherwydd y trefniadau a'r gweithdrefnau strwythurol sy'n bodoli. Bwriad yr adroddiad hwn yw dangos taw proses yw rhyddhau o'r ysbyty ac nid un digwyddiad ar ei ben ei hun. Dylai ymwneud â datblygiad a gweithrediad cynllun amlddisgyblaethol sy'n cynnwys y claf a'u gofalwr/gofalwyr fel partneriaid cyfartal i hwyluso trosglwyddiad unigolyn o'r ysbyty at eu cam nesaf o ofal. Mae gan y Tîm Claf Mewnol a'r gwasanaethau cymunedol a ddarperir gan iechyd a gofal cymdeithasol rôl allweddol i'w chwarae yn y system gymhleth hon ac mae'n bwysig ein bod yn parhau i weithio gyda'n gilydd er mwyn adolygu'r trefniadau strwythurol a gweithredol er mwyn sicrhau ein bod mor effeithiol â phosib.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod Aelodau yn ystyried cynnwys yr adroddiad hwn ac yn rhoi sylwadau fel bo'n briodol

4. Manylion yr adroddiad

4.1 Trosolwg o faterion gan yr Uwch Reolwyr

Ar ddechrau Rhagfyr, treuliodd uwch reolwyr o Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, Cyngor Bwrdeistref Conwy a Chyngor Sir Ddinbych dri diwrnod yn ystyried

y materion sylweddol y mae'r system iechyd a gofal cymdeithasol yn ei hwynebu. Mae adroddiad llawn yn debygol o gael ei gynhyrchu'n fuan. Mae gwelliannau mewnol y bydd Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr yn eu gwneud, fodd bynnag mae materion cyffredin yn bodoli y mae'n rhaid mynd i'r afael â hwy fel partneriaid. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Diffyg capasiti mewn rhai meysydd penodol o'r gweithlu, prosesau gwael a'r angen i ddatblygu a chefnogi staff. Mae angen sylw cydlynol ar hyn.
- Yr angen i foderneiddio gwasanaethau'n gyson â gweledigaeth ar y cyd gan nad yw rhai o'r modelau gofal traddodiadol ar gyfer unigolion hŷn a bregus yn ateb y gofyn bellach. Mae arnom angen lefel well o drafodaeth ar y dewisiadau amgen ar gyfer modelau gofal ac mae angen cynllunio ar gyfer y rheiny. Awgrymwyd trefnu Cynhadledd Gogledd Cymru ar fodolau newydd.
- Neges gref gan y Sector Annibynnol am gynaliadwyedd e.e. trafferth recriwtio a chadw staff; y lefel o gyllido; y lefel gostyngol o bobl sy'n talu am eu hunain, yr holl reoleiddio ac arolygu; a chost gynyddol cynnyrch ac offer hunanreolaeth. Roedd camau gweithredu a awgrymwyd yn cynnwys yr angen i adolygu ein gallu i ddarparu offer a nwyddau i Gartrefi Nyrsio; hyrwyddo dull gweithredu mwy cydlynol a chymesur i drefniadau archwilio; gweithio gyda Choleg Llandrillo a sefydliadau Addysg Bellach eraill ynghylch sut rydym yn cyflwyno myfyrwyr sy'n astudio Iechyd a Gofal Cymdeithasol i leoliad ymarferol gyda lleoliadau yn y Sector; ac mae angen i ni weithio gyda'r Sector er mwyn hyrwyddo delwedd bositif.

Mae rhai cynlluniau eisoes yn cael eu creu. Ar gyfer Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr mae hyn yn debygol o gynnwys cynyddu cefnogaeth Nyrsio Cymunedol o 8am i 10pm i 24 awr y diwrnod, 7 diwrnod yr wythnos ac ystyried gofal diwedd bywyd yn drwyadl, gan gynnwys Cynlluniau Cynyddu Triniaeth a chynyddu gwasanaethau 'hosbis yn y cartref'.

Ar gyfer Gwasanaethau Cymorth Cymunedol, mae'r cynlluniau'n cynnwys gweithio gyda'r Sector Annibynnol i sefydlu comisiynu wedi ei leoli ar ardal a hyrwyddo'r defnydd o Gyllidebau Cefnogi

4.2 Cefnogaeth ar gyfer Rhyddhad Amserol

Mae ffocws parhaol wedi bod ar gefnogi rhyddhad amserol o'r ysbyty gan bartneriaid o fewn iechyd a gofal cymdeithasol. Mae cyfarfodydd wythnosol i ystyried unrhyw rwystrau yn y system ar gyfer unigolion penodol sydd wedi eu nodi fel bod yn feddygol ffit i'w rhyddhau. Rydym yn parhau gydag archwiliad misol am oedi wrth drosglwyddo gofal.

4.2.1 Mae'r Pwynt Mynediad Sengl yn parhau i fod yn bwynt atgyfeiriad ar gyfer y rhan fwyaf o'r gwasanaethau cymunedol iechyd a gofal cymdeithasol ac mae ar gael ar y penwythnos. Mae Gweithredwyr Pwynt Mynediad Sengl yn dal â mynediad at amrywiaeth o systemau TG er mwyn gallu ymdrin ag unrhyw ymholiadau. Mae'r cydlynwyr o fewn Pwynt Mynediad Sengl yn parhau'n glir ynghlŷn â'u cyfrifoldebau ar gyfer hwyluso rhyddhad. Mae'r Cydlynnydd Ail-alluogi, er enghraifft, bellach wedi ei leoli o fewn Pwynt Mynediad Sengl ac mae hyn yn golygu gwasanaeth ail-alluogi mwy ymatebol. Mae gan y Nyrs Ardal yn Pwynt Mynediad Sengl rôl fwy actif o safbwynt rhyddhad gan ei fod yn mynychu cyfarfodydd gwelyau ac yn adrodd yn ôl i gyfarfodydd tîm Amlddisgyblaethol y Pwynt Mynediad Sengl. Mae'r Gweithiwr Cymdeithasol yn

parhau i fonitro ac adolygu'r holl atgyfeiriadau ar gyfer pobl nad oedd y Gwasanaethau Cymdeithasol yn ymwybodol ohonynt cynt. Mae hefyd yn mynd ar ôl gwybodaeth sydd ar goll o atgyfeiriadau ar gyfer rhyddhad o'r ysbyty; mae'r Cydlynnydd Addasiadau ac Offer yn cael gwybod am unrhyw alw am offer cymunedol neu addasiadau i dai sydd angen eu datblygu i hwyluso neu'n cefnogi rhyddhad ac yn gweithio'n agos gyda Gofal a Thrwsio a'r Amgylchedd Adeiledig. Mae swydd 3ydd Sector hefyd sydd â rôl allweddol o gefnogi rhyddhad ac atal mynediad.

4.2.2 Ar hyn o bryd mae dau ddatblygiad sy'n cyd-fynd â'i gilydd wedi eu sbarduno gan iechyd a gofal cymdeithasol.

O fewn y Timau Ardal yn y Gwasanaethau Cymdeithasol, roedd yn anodd i staff wneud gwaith ymateb cyflym o safbwynt argyfyngau cymunedol, gofal a reolir a chefnogaeth bobl gydag anghenion cymhleth yn y gymuned ar yr un pryd â blaenoriaethu ymatebion i ymholiadau am ryddhad o'r ysbyty. Gwnaethpwyd penderfyniad i greu clwstwr 'camu lawr' o'r sefydliad Ardal bresennol er mwyn hwyluso trosglwyddiad llyfn o'r ysbyty (gan gynnwys y Gwasanaeth Gofal Uwch) i gyrchfan ryddhad addas ar gyfer pob unigolyn gyda'r lefel addas o gymorth ac ymyrraeth ddilynol. Daeth y clwstwr at ei gilydd ym mis Medi 2016. Bu cyfnod setlo cychwynnol, sefydlwyd gweithdrefnau gweithio ac adeiladu perthynas ac erbyn hyn maent bellach yn dechrau dod yn effeithiol yn eu rôl.

O fewn Bwrdd Prifysgol Iechyd Betsi Cadwaladr mae tîm camu lawr newydd yn cael ei greu, o staff presennol o fewn yr ysbyty. Roedd y Rheolwr Tîm Camu Lawr yn swydd a hysbysebwyd i bob proffesiwn ar draws iechyd a gofal cymdeithasol a'r ymgeisydd llwyddiannus oedd rheolwr o Wasanaethau Cymorth Cymunedol gyda chefnidir Therapi Galwedigaethol a gychwynnodd yn y rôl ganol Rhagfyr. Gobeithir y bydd hyn yn gwella'r gweithio mewn partneriaeth ar gyfer rhyddhad amserol.

4.2.3 Mae mentrau eraill i fynd i'r afael â phwysau yn y system yn cynnwys:

- Astudiaeth gan therapyddion galwedigaethol rhwng Mawrth ac Awst 2016 er mwyn nodi offer cymunedol oedd â'r potensial i leihau'r sefyllfaoedd lle mae gofalwyr yn gorfod codi a symud yn gorfforol mewn amrywiaeth eang o sefyllfaoedd gofal. Roedd un eitem benodol yn effeithiol. Gweler Atodiad 1 am fanylion pellach.
- Mae un Clwstwr Meddyg Teulu Sir Ddinbych wedi penodi Uwch Ymarferydd Nyrsio i weithio gyda Chartrefi Gofal yng Nghanol a De Sir Ddinbych, mewn ymgais i atal mynediad diangen i ysbyty.

4.3 Cronfa Gofal Canolradd

Mae'r Gronfa Gofal Canolraddol hefyd wedi ei defnyddio i gynorthwyo rhyddhad. Mae'n ariannu tua £500,000 ar gyfer Pwynt Mynediad Sengl; £100,000 ar gyfer prosesau atal codymau; ac £80,000 ar gyfer rhyddhad cynnar â chymorth ar gyfer pobl sydd wedi cael strôc. Eleni mae hefyd yn talu'r rhent ar gyfer fflat 'camu lawr' ym Mhrestatyn yn y cyfaddilad Tai Gofal Ychwanegol; cynnydd mewn cefnogaeth gymunedol gan gynnwys tîm o lywyr cymunedol ac yn rhannol gyllido swyddog tai yn nhîm camu lawr Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Bydd gweithio mewn partneriaeth o safbwynt rhyddhad o ysbyty yn cyfrannu tuag at gefnogi "Mae pobl ddiamddiffyn yn cael eu gwarchod ac yn gallu byw mor annibynnol â phosib" yng Nghynllun Corfforaethol Sir Ddinbych 2012 – 2017.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Disgwylir y bydd gwaith yn y maes hwn ac unrhyw gynigion yn y dyfodol yn cael effaith positif ar ddarpariaeth gwasanaeth. Ni fydd unrhyw gostau ychwanegol os na fyddant yn cael eu hariannu gan grantiau fel y Gronfa Gofal Canolraddol. Mae atal mynediad anaddas neu fynediad y gellid ei atal a sicrhau fod y broses ryddhad yn gywir ac yn cael ei gwneud ar yr amser cywir yn debygol o ostwng dibyniaeth ar y gwasanaethau gofal cymdeithasol.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les?

Mae'r cynlluniau ar gyfer rhyddhau amserol o'r ysbyty yn ymwneud yn bennaf â phobl hŷn a'u hangen i gael mynediad i wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol cymunedol o safon. Mae'r dull gweithredu a ddefnyddir gan Wasanaethau Cymdeithasol Sir Ddinbych yn unol â'r Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Lles a'r bwriad yw grymuso cymunedau i ddod yn fwy cryf ac i reoli eu hiechyd a'u lles eu hunain. Fel mae cynlluniau ar y cyd yn datblygu, bydd angen asesiadau effaith mwy trwyadl. Mae bod â chynllun datblygu'r gweithlu cryf yn hanfodol. Gweler Atodiad 2.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gyda'r Pwyllgorau Archwilio ac eraill?

Mae cynnwys yr adroddiad hwn wedi ei baratoi mewn ymgynghoriad â chydweithwyr ym Mwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr. Mae'r gwaith cynllunio ar gyfer y rhan fwyaf o'r gwasanaethau a nodwyd wedi eu trafod mewn fforymau partneriaeth fel Dydd Iau Partneriaeth, Cyd Fforwm Ardal Sir Ddinbych; Bwrdd Gwasanaethau Integredig Ardal Ganolog ac amryw o gyfarfodydd a gweithdai gofal heb ei drefnu.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid.

Dim angen

10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Mae'r risgiau i ddarparu gofal iechyd diogel o fewn Gogledd Cymru yn sylweddol, a dyna pam fod CSS yn blaenoriaethu ac yn gweithio'n agos gyda chydweithwyr o Fwrdd Prifysgol Betsi Cadwaladr ar y pwnc hwn. Mae'r diffyg gweithwyr gofal yn risg i ddiogelwch pobl ddiamddiffyn yn Sir Ddinbych. Mae camau gweithredu ar gyfer bod yn effeithiol yn cynnwys yr angen am newid diwylliant sylweddol o fewn y sefydliadau yn ogystal â rheoli disgwyliadau'r cyhoedd.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Mae Adran 7 Cyfansoddiad y Cyngor yn amlinellu pwerau Archwilio o safbwynt datblygu polisi ac adolygu a pherfformiad yr Awdurdod wrth gwrdd amcanion polisi.

Swyddog Cyswllt:
Prif Reolwr
Ffôn: 01824 706501